

Saksframlegg

Vår ref.: 24/255 - 17	Dato: 12.11.2024	Saksbehandler: Malin Wassdahl
Behandling av saken:		
Saksnr. 98/24	Utvalg Formannskapet Kommunestyret	Møtedato 21.11.2024

Folldal kommunes budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028

Kortversjon av saken:

Kommunedirektørens forslag til budsjett 2025 og økonomiplan for 2025 - 2028 har som hovedmål å opprettholde tjenestenivå og kvalitet på tjenestene, samtidig skal det tas hensyn til befolkningsutviklingen, renteutgifter og lånenivå. Budsjett og økonomiplanen tar utgangspunkt i sist vedtatte økonomiplan for 2024 - 2027, inneværende års drift og investeringer, statsbudsjettets inntektsrammer, regjeringens forslag til *Tillegg nr. 1 til Statsbudsjett 2025 av 1. november* og øvrige føringer.

Budsjettet legges frem i tråd med kommunens økonomireglement og vedtas på overordnet nivå på budsjettansvarsområder. Budsjettet er en bindende plan for bruk av kommunens midler i 2025. Kommunen planlegger for å opprettholde tjenestenivå i 2025 som i 2024. Det er i Helse, rehabilitering og omsorg lagt til rette for en organisering som skal sikre at vi kan levere trygge og gode helse- og omsorgstjenester også i fremtiden med tanke på at vi blir flere eldre i kommunen vår. Helse, rehabilitering og omsorg har i tillegg fått kompensasjon for demografiutgifter. I Oppvekst er det planlagt drift og bemanning ut fra gjeldende barnetall. TLU er kompensert for økte driftsutgifter knyttet til Folldal bo- og servicesenter. Lønnsvekst er innarbeidet.

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028 legges frem i Framsikt og fremstilles digitalt. Framsikt er et system for helhetlig virksomhetsstyring for kommuner og fylkeskommuner.

Lenke til kommunedirektørens forslag i Framsikt:

https://pub.framsikt.net/2025/folldal/bm-2025-budsjett_og_økonomiplan

Vedlegg

Liste over eiendommer fritak eiendomsskatt 2025	12.11.2024
Selvkost budsjettnotat - Folldal kommune 2025	12.11.2024
Søknad om driftstilskudd for 2025 - Folldal turlag	12.11.2024
Resultatregnskap 2023 - Folldal turlag	12.11.2024
Søknad om kommunale midler 2025 - Folldal IF	12.11.2024
Resultatregnskap 2022-2023 med budsjett 2024 - Folldal IF	12.11.2024
Søknad driftstilskudd 2025 - Stiftelsen Folldal Gruver	12.11.2024
Revisors beretning 2023 - Stiftelsen Folldal Gruver	12.11.2024

Årsregnskap 2023 - Stiftelsen Folldal Gruver	12.11.2024
Folldal kirkelige fellesråd - Budsjett 2025, brev til kommunedirektør	12.11.2024
1.forslag budsjett 2025 - Folldal kirkelige fellesråd	12.11.2024
Budsjett 2025 med økonomiplan 2025–2028 for kontrollarbeidet	12.11.2024
Budsjett kontrollutvalget 2025	12.11.2024
Budsjett 2025 - Revisjon Midt-Norge	12.11.2024
Økonomiplan 2025-2028 - Revisjon Midt-Norge	12.11.2024
Søknad til Folldal Kommune for 2025 - Folldal Frivilligsentral	12.11.2024
Årsrapport 2023 - Folldal Frivilligsentral	12.11.2024
Regnskap Folldal Frivilligsentral 2023	12.11.2024
Budsjett 2024 Folldal Frivilligsentral	12.11.2024

Saksopplysninger:

Ifølge kommunelovens § 14-3 skal kommunestyret selv innen årets utgang vedta budsjett for neste kalenderår og økonomiplan for de neste fire årene. Budsjettet skal vedtas på grunnlag av formannskapetets innstilling, og det skal omfatte hele kommunens virksomhet, være fullstendig, realistisk og i balanse. Budsjett og økonomiplanen tar utgangspunkt i sist vedtatte økonomiplan for 2024 - 2027, inneværende års drift og investeringer, statsbudsjettets inntektsrammer, regjeringens forslag til *Tillegg nr. 1 til Statsbudsjett 2025 av 1. november* og øvrige føringer. Kommunens overordnede planer og kommunens generelle økonomiske situasjon legges også til grunn. Budsjettet er en bindende plan for bruk av kommunens midler i 2025. Budsjett 2025 legges frem i tråd med kommunens økonomireglement og vedtas på overordnet nivå på budsjettansvarsområder.

Årsbudsjettet er delt i driftsbudsjett for de løpende utgiftene og inntektene, og et investeringsbudsjett for utgifter og inntekter til formål som ikke er løpende, men av mer varig karakter.

Saksvurdering:

Arbeidet med budsjett for 2025 har vært krevende. Samfunnet står overfor utfordringer hvor vi fortsatt har en pågående krig i Europa med flyktningestrøm som resultat. Vi har en generelt høy lønns- og prisvekst, og renten har stabilisert seg på et høyere nivå. Det oppleves en stor grad av usikkerhet som påvirker og gir nye utfordrende rammevilkår for langsiktig planlegging og budsjettarbeid. Det har vært utfordrende å fastsette rammene for enhetene.

Kommunedirektørens forslag til budsjett 2025 og økonomiplan for 2025 - 2028 har som hovedmål å opprettholde tjenestenivå og kvalitet på tjenestene, samtidig skal det tas hensyn til befolkningsutviklingen, renteutgifter og lånenivå. Dette er krevende og økonomiplanperioden vil preges av prioriteringer og omfordeling av ressurser mellom i hovedsak oppvekst og helse, rehabilitering og omsorg. Dette er et prioritert område for å sikre at Folldal kommune forvalter økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

Kommunen planlegger for en betydelig økning av finanskostnadene som en konsekvens av stort låneopptak til utbygging av Folldal bo- og servicesenter. Både renteutgiftene og prisstigning har økt betraktelig etter at utbygging ble vedtatt i 2021. Kommunen planlegger for å opprettholde tjenestenivå i 2025 som i 2024. Det er i Helse, rehabilitering og omsorg lagt til rette for en organisering som skal sikre at vi kan levere trygge og gode helse- og omsorgstjenester også i fremtiden med tanke på at vi blir flere eldre i kommunen vår. Helse, rehabilitering og omsorg har i tillegg fått kompensasjon for demografiutgifter. I Oppvekst er det planlagt drift og bemanning ut fra gjeldende barnetall. TLU er kompensert for økte driftsutgifter knyttet til Folldal bo- og servicesenter. Vi har nå valgt å låse energiprognosene fra Fortum fra tidlig i oktober i budsjettet. Lønnsvekst er innarbeidet.

Vi legger fram et budsjett med et forslag til bruk av disposisjonsfond på 1,0mill kroner og integreringsfond på 1,5 mill kr for å komme i balanse for 2025.

For å kunne betjene nødvendige låneopptak og tilpasse driften til befolkningsutviklingen må kommunen planlegge for å ta driftsbudsjettet ytterligere ned i kommende periode. Økonomiplanen viser vi går inn i en periode med strammere økonomi. Det blir viktigere enn noen gang at vi foretar gode prioriteringer. Ønskede investeringer i økonomiplanperioden vurderes nøye i forhold til nødvendighet. Flere prosjekter er skjøvet ut i tid. Kommentarer til investeringsprosjekter omtales i eget kapittel *Investeringer* i Framsikt.

Endring i renter og energikostnader kan fort gi store utslag på driftsresultatet. Andre uforutsette hendelser kan i denne sammenheng også være kostnader som er knyttet til lovfestede rettigheter som f.eks. barnevern, økte sosialutgifter eller endring i omfang av lovpålagte helse- og omsorgstjenester. Befolkningsutviklingen følges nøye, og det vil også gi negative utslag for kommunens økonomi hvis det blir ytterligere nedgang i folketallet.

Oversikt over priser og gebyrer ligger inne i Framsikt under eget kapittel. Mange av disse er sentralt regulert og/eller regulert via lover og forskrifter. For noen av prisene og gebyrene er det anledning til å legge inn et politisk skjønn. En stor del av prisene er indeksregulert i henhold til vedtak.

Detaljbudsjett for både drift og investering ligger i Framsikt. Søknader og budsjettforslag for tjenester som erstatter kommunens tjenesteproduksjon legges ved. Den administrative budsjettprosessen startet med en samling for ledere og hovedtillitsvalgt i mars 2024. Enhetene har videre arbeidet med prioriteringer og mulige driftsendringer for effektive og kvalitativt gode tjenester. Videre har ledermøtene i høst hatt fortløpende fokus på budsjettprosessen. Administrasjonen har hatt et dialogmøte med formannskapet, samt en gjennomgang av styringssignaler med kommunestyret.

Kommunedirektørens endelige budsjettforslag behandles i formannskapet 21. november. Formannskapetets forslag legges ut på offentlig høring 28. november, og vil bli behandlet i rådene og AMU før kommunestyrets endelige behandling 12. desember.

Vedtaketts konsekvenser for klima og miljø:

Kommunens drift påvirker klima og miljø.

Kommunedirektørens innstilling:

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1. Eiendomsskatt

Følgende skal gjelde for eiendomsskatteutskrivningen i 2025:

Det skal skrives ut eiendomsskatt på fast eiendom i hele kommunen (jf. eiendomsskatteoven (esktl.) § 2 og § 3 bokstav a).

Gjeldende takster (kontorjustert med 10 % i 2023 og 2024) kontorjusteres i 2025 med 5 % (esktl. § 8 A-4).

Generell skattesats settes til 7,0 promille, og for bebygde bolig- og fritidseiendommer settes satsen til 4,0 promille (esktl § 11).

Fritak etter esktl. § 7 a) gis til følgende eiendommer (jf. vedlagte liste):

- Eiendommer som tilhører lag og foreninger som idrettslag, bedriftsidrettslag, skytterlag, Røde Kors, turforeninger, vannverk mv.
- Grendehus mv.
- Eiendommer som tilhører Tyrilistiftelsen og Stiftelsen Folldal Gruver.
- Fylkeskommunale veier o.l

Fritak etter esktl. § 7 b) gis til bygninger som er fredet i henhold til kulturminneloven §§ 4 og 15, det vises til vedlagte liste. Bygninger som eventuelt vil bli fredet i løpet av 2025, kan først fritas for eiendomsskatt i 2026.

Eiendomsskatten betales i fire terminer per år med følgende betalingsfrister; 1. april, 1.juni, 1.september og 1.november.

2. Gebyrer og priser

Kommunale avgifter og gebyr vedtas i henhold til Gebyrliste i budsjettdokumentet-

Gebyr for vann, avløp, septik og renovasjon skal være i henhold til kommunelovens§ 15-1 og forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer.

3. Budsjett for kontroll og tilsynsarbeid godkjennes

4. Drift

Budsjett 2025 vedtas på nettoramme pr enhet.

Tall i 1000 kr	Budsjett 2025
Sentraladministrasjon	17 970
Oppvekst	39 700
HRO	62 586
TLU	19 927
Service og kultur	11 763
Renter, skatt, rammeoverføringer, osv.	- 157 946

5. Investeringer

Vedtas i henhold til oversikt, kr 4.033.000,-

Finansiering:

Tilskudd	0
Lån	3.450.000
Overføring fra drift	583.000
Total	4.033.000

Vedtas låneopptak, serielån, på inntil kr 3 450 000,-. Avdrag iht avskrivningstid for investeringene.

Investering Folldal kirke – ved mottak av tilskudd skal dette tilbakebetales til Folldal kommune. Prosjektrenskap for denne investeringen skal sendes til Folldal kommune.

6. Fullmakt

Administrasjon får fullmakt til budsjettjustering for lokale forhandlinger høst 2024, kr 1 831 000,-, til de ansvarene det gjelder.

7. Kassakredittlån

Folldal kommune tar opp kassakredittlån for driftsåret 2025 på inntil kr. 10 000 000,-.

Formannskapet 21.11.2024

Behandling

Endringsforslag fra Folldal AP, foreslått av Tommy Kristoffersen, Arbeiderpartiet

Folldal AP fremmer følgende endringsforslag til budsjettet 2025:

Punkt 4 drift:

Søskenermoderasjon på tvers av SFO og barnehage, sum kr 40.000,-

Søskenermoderasjon i barnehage settes til 50% på barn nr 2 og 75% på barn nr 3.

Inndekning: vakanse på service og kultur.

Punkt 5 investeringer:

Det settes av kr 100.000,- i 2025 til møbler i vestibylen på Flerbrukshuset.

Verbalforslag:

Som et ledd i rekrutteringsarbeidet tilstrebes det å finne å finne rom til å ta inn inntil fire lærlinger.

Tilleggsforslag til budsjett, foreslått av Øyvind Øien, Folldalslista

Nytt punkt 8:

Bibliotek og basseng holdes åpent på lørdager. Dekkes innenfor rammen til Service & kultur.

Endringsforslag til budsjett, foreslått av Øyvind Øien, Folldalslista

Endring i driftstilskudd til idrettsvaktmester.

Tilskudd til idrettsvaktmester endres til 100 000,- Justeres innenfor rammen

Endringsforslag fra Folldal AP på inndekning, foreslått av Tommy Kristoffersen, Arbeiderpartiet

Inndekning tas på ramma til oppvekst

Pkt. 1

Opprinnelig forslag.

Votering: enstemmig vedtatt

Pkt. 2

Opprinnelig forslag.

Votering: enstemmig vedtatt.

Pkt. 3

Opprinnelig forslag.

Votering enstemmig vedtatt.

Pkt.4

Endringsforslag fra Arbeiderpartiet

Søskenermoderasjon på tvers av SFO og barnehage, sum kr 40.000,-

Søskenermoderasjon i barnehage settes til 50% på barn nr 2 og 75% på barn nr 3.

Inndekning: tas på ramme til oppvekst

Votering: 6 for 1 mot.

Endringsforslag fra Folldalslista

Endring i driftstilskudd til idrettsvaktmester.

Tilskudd til idrettsvaktmester endres til 100 000,- Justeres innenfor rammen til Service og kultur

Votering: enstemmig vedtatt.

Endringsforslag fra Folldalslista

Bibliotek og basseng holdes åpent på lørdager. Dekkes innenfor rammen til Service & kultur.

Votering: enstemmig vedtatt.

Pkt. 5

Forslag fra Arbeiderpartiet

Det settes av kr 100.000,- i 2025 til møbler i vestibylene på Flerbrukshuset.

Votering: 7 stemmer for

Pkt. 6

Opprinnelig forslag.

Votering: enstemmig vedtatt

Pkt. 7

Opprinnelig forslag.

Votering: enstemmig vedtatt

Pkt. 8

Verbalforslag fra Arbeiderpartiet

Som et ledd i rekrutteringsarbeidet tilstrebes det å finne å finne rom til å ta inn inntil fire lærlinger.

Votering: enstemmig vedtatt

Kommunedirektørens innstilling med allerede vedtatte endringer enstemmig vedtatt.

Vedtak

Formannskapet tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

1. Eiendomsskatt

Følgende skal gjelde for eiendomsskatteutskrivningen i 2025:

Det skal skrives ut eiendomsskatt på fast eiendom i hele kommunen (jf. eiendomsskatteoven (esktl.) § 2 og § 3 bokstav a).

Gjeldende takster (kontorjustert med 10 % i 2023 og 2024) kontorjusteres i 2025 med 5 % (esktl. § 8 A-4).

Generell skattesats settes til 7,0 promille, og for bebygde bolig- og fritidseiendommer settes satsen til 4,0 promille (esktl § 11).

Fritak etter esktl. § 7 a) gis til følgende eiendommer (jf. vedlagte liste):

- Eiendommer som tilhører lag og foreninger som idrettslag, bedriftsidrettslag, skytterlag, Røde Kors, turforeninger, vannverk mv.
- Grendehus mv.
- Eiendommer som tilhører Tyrilistiftelsen og Stiftelsen Folldal Gruver.
- Fylkeskommunale veier o.l

Fritak etter esktl. § 7 b) gis til bygninger som er fredet i henhold til kulturminneloven §§ 4 og 15, det vises til vedlagte liste. Bygninger som eventuelt vil bli fredet i løpet av 2025, kan først fritas for eiendomsskatt i 2026.

Eiendomsskatten betales i fire terminer per år med følgende betalingsfrister; 1. april, 1.juni, 1.september og 1.november.

2. Gebyrer og priser

Kommunale avgifter og gebyr vedtas i henhold til Gebyrliste i budsjettdokumentet-

Gebyr for vann, avløp, septik og renovasjon skal være i henhold til kommunelovens§ 15-1 og forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer.

3. Budsjett for kontroll og tilsynsarbeid godkjennes

4. Drift

Budsjett 2025 vedtas på nettoramme pr enhet.

Tall i 1000 kr	Budsjett 2025
Sentraladministrasjon	17 970
Oppvekst	39 700
HRO	62 586
TLU	19 927
Service og kultur	11 763
Renter, skatt, rammeoverføringer, osv.	- 157 946

Søskenmoderasjon på tvers av SFO og barnehage, sum kr 40.000,-

Søskenmoderasjon i barnehage settes til 50% på barn nr 2 og 75% på barn nr 3.

Inndekning: tas på ramme til oppvekst

Tilskudd til idrettsvaktmester endres til 100 000,- Justeres innenfor rammen til Service og kultur

Bibliotek og basseng holdes åpent på lørdager. Dekkes innenfor rammen til Service og kultur.

5. Investeringer

Vedtast i henhold til oversikt, kr 4.033.000,-,

Investering Folldal kirke – ved mottak av tilskudd skal dette tilbakebetales til Folldal kommune.

Prosjektregnskap for denne investeringen skal sendes til Folldal kommune.

Det settes av kr 100.000,- i 2025 til møbler i vestibylene på Flerbrukshuset.

Finansiering:

Tilskudd	0
Lån	3.550.000
Overføring fra drift	583.000
Total	4.133.000

Vedtast låneopptak, serielån, på inntil kr 3 550 000,-. Avdrag iht avskrivningstid for investeringene.

6. Fullmakt

Administrasjon får fullmakt til budsjettjustering for lokale forhandlinger høst 2024,

kr 1 831 000,-, til de ansvarene det gjelder.

7. Kassakredittlån

Folldal kommune tar opp kassakredittlån for driftsåret 2025 på inntil kr. 10 000 000,-.

8. Verbalforslag fra Arbeiderpartiet

Som et ledd i rekrutteringsarbeidet tilstrebes det å finne å finne rom til å ta inn inntil fire lærlinger.